

Souhrnná teritoriální informace:

Venezuela

Zastupitelský úřad 4. 6. 2021 0:23

Vládu ve Venezuele vede a jmenuje prezident. Ten měl být volen v roce 2018, ale tyto volby byly vládnoucí socialistickou stranou PSUV (Partido Socialista Unido de Venezuela) zmanipulovány a velká část demokratických zemí je neuznala. V reakci na tento způsob zvolení Nicoláse Madura na začátku roku 2019 aktivovalo tehdejší Národní shromáždění ústavní opatření a jmenovalo prozatímním prezidentem svého předsedu Juana Guaidóa, který byl oficiálně uznán i vládou České republiky v únoru 2019. Vzhledem k tomu, že Juan Guaidó nemá podmínky k vytvoření vlastního vládního kabinetu a provedení nezbytných reforem, je tedy země ovlivňována především opatřeními režimního kabinetu. Tato Souhrnná teritoriální informace tedy pracuje s těmito informacemi.

Základní údaje	
Hlavní město	Caracas
Počet obyvatel	31, 30 mil.
Jazyk	španělština
Náboženství	římsko katolické 71%
Státní zřízení	federativní prezidentská republika
Hlava státu	Nicolás Maduro Moros / Juan Gerardo Guaidó Márquez
Hlava vlády	Nicolás Maduro Moros
Název měny	bolívar
Cestování	
Časový posun	- 5/6 hodin
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	PhDr. Kateřina Lukešová
Ekonomický úsek	Mgr. Veronika Senjuková
Konzulární úsek	Mgr. Veronika Senjuková
CzechTrade	Mgr. Tereza Vítková
Czechinvest	ne
Ekonomika	
Nominální HDP (mld. USD)	52,2
Hospodářský růst (%)	-3,7
Inflace (%)	1 098,7
Nezaměstnanost (%)	45,5

Venezuela je zemí se zcela mimořádným nerostným bohatstvím (největší potvrzené zásoby ropy na světě) a potenciálem, který není možné zhodnotit s ohledem na omezení daná vládnoucím režimem. Bolívarovský socialismus v dobách svého zakladatele Huga Cháveze profitoval téměř výhradně z enormních příjmů z prodeje ropy, které navíc beze zbytku využíval pro své geopolitické zájmy. Země tak nemá dostatečně rozvinutou výrobní základnu a zemědělskou strukturu schopnou zajistit potravinovou soběstačnost. Po pádu světových cen ropy a v důsledku nulového financování obnovy těžby a údržby zařízení však země ztrácela rychlým tempem pravidelné příjmy. Přebujelé sociální programy umocnily ekonomický úpadek země. Mírné zlepšení makroekonomických ukazatelů bohužel neznamená zlepšování celkového stavu ekonomiky, ale vyšší toleranci systému vůči spontánní dolarizaci země, která však není kromě povolení plateb v dolarech nijak zákonně či systémově ukotvena. Hlubokou hospodářskou krizi spojenou s dramatickou degradací demokratických institucí ještě umocnila pandemická situace a drastická opatření chavistické vlády Nicoláse Madura, nemluvě o již několik let trvajícím exodus lidí. Kvalifikované síly se tak již v zemi téměř nevyskytují. Někteří pak zůstávají pouze z obavy o zabavení nemovitostí a majetku.

Tato Souhrnná teritoriální informace je zpracovávána pro zemi, která je tzv. přiakreditovaná. Informace je poskytována ve zkráceném rozsahu.

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

4 Kulturní a obchodní jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchrana, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Oficiální název země: República Bolivariana de Venezuela (Bolívarovská republika Venezuela)

V zemi je od vlády Huga Cháveze u moci Socialismus 21. století, někdy nazývaný chavismus a dle Cháveze bolívarovský socialismus. De facto totalitní režim zavedl kontrolu cen, znárodnil velké podniky, především ropnou společnost PDVSA a v zestátněných podnicích dosadil vlastní „kádr“. Výrazným nástrojem socialistické vlády nejprve Cháveze a od jeho smrti Nicoláse Madura byly časté měnové reformy a tištění peněz, kterými režim reagoval na raketový růst inflace, a nabubřel ale málo efektivní sociální balíčky, které odrazovaly velkou část populace od zaměstnávání se. Smrtící byl především přístup k produkci ropné společnosti PDVSA, kterou režim dlouho používal bez rozmyslu na svoji expanzivní zahraniční politiku vývozu Socialismu 21. století do spřátelených zemí, ale i například financováním aktivit komunistických stran v Evropě a dalších částech světa. Obnova ropných zařízení a plánovitý rozvoj společnosti, zlepšování zpracování a obnova zpracovatelských zařízení byly zcela zrušeny a veškeré výnosy používal režim pro své vlastní cíle. Poměrně dobře rozvinutá infrastruktura země a nastavený energetický systém nebyl v posledních 20 letech ani udržován a rozhodně ne zlepšován. Chavisté za vlády Nicoláse Madura dále osekaly či zcela potlačili demokratické instituce a zavedli několik opatření, které deformují politickou realitu země. V roce 2016 zavedla vláda Nicoláse Madura sociální program distribuce balíčků subvencovaných potravin a v souvislosti s tímto programem pak nejprve databázi a posléze elektronický systém tzv. vlastenecké karty (Carnet de la Patria), který umožňuje sledovat pomocí QR kódů chování jejich držitelů, kteří jediní mají právo na subvencované potraviny, některé další úlevy a od března 2021 také na očkování proti Covid-19. Tato karta však také sleduje politické preference jednotlivců v rámci volebních systémů, které jsou elektronizované již mnoho let, a je postavena na čínských technologiích. Elektronický volební systém však nebyl nikdy auditován nezávislými odborníky a vlastní firmy, které jej pro Venezuelu vyvíjely se od nich již distancují. Opakovaně probíhají pokusy o vyjednávání mezi utlačovanou opozicí, podporovanou mezinárodním demokratickým společenstvím a režimem Nicoláse Madura, které však byly dosud bezvýsledné. Pokud by tato vyjednávání dosáhla alespoň částečného úspěchu, tak by země s jedním z nejbohatších zdrojů nerostného bohatství mohla opět pomalu začít fungovat, ale vyžadovala by do začátku především masivní investice do obnovy infrastruktury a ropných zařízení.

Složení vlády:

Prezident a předseda vlády: Nicolás Maduro Moros

Viceprezidentka: Delcy Eloína Rodríguez Gómez

Viceprezident pro ekonomické záležitosti Venezuely, ministr průmyslu a národní produkce, ministr ropy: Tareck El Aissami

Viceprezident rady ministrů pro plánování a ministr pro plánování: Ricardo José Menéndez Prieto

Viceprezident pro komunikaci, turismus a kulturu, ministr komunikace a informace: Freddy Alfred Nazareth Nãñez Contreras

Viceprezident pro rozvoj sociálního a teritoriálního socialismu, ministr školství: Germán Eduardo Piñate Rodríguez

Ministr obrany: Vladimir Padrino López

Ministr elektrické energie: Néstor Luis Reverol Torres

Ministryně vnitra, spravedlnosti a míru: Carmen Teresa Meléndez Rivas

Stálý tajemník Rady ministrů: José Adelino Ornelas Ferreira

Generální prokurátor: Reinaldo Muñoz Pedroza

1.2 Zahraniční politika země

Vztahy s USA:

Důležitým aspektem zahraničních vztahů Venezuely jsou dlouhodobě vztahy se Spojenými státy, které se v posledních letech soustředí na zvládnání krizí, reakcí na postupné zavádění sankcí ze strany USA a nyní na snahu přimět USA tyto zrušit. Administrativa vedená bývalým americkým prezidentem Donaldem Trumpem (2017-21) zavedla několik kol ochromení ropných sankcí v rámci kampaně „maximálního tlaku“, která má podkopat režim. Ačkoli politika agresivních sankcí nepřinesla zamýšlený rychlý výsledek, umocnila úpadek venezuelského ropného průmyslu. Maduro chce využít situace a obnovit vztahy s USA za nového prezidenta, což však vychází z chybné kalkulace, že nová administrativa bude režimu více nakloněna. Americká politika vůči Venezuele má v USA podporu obou stran, a je nepravděpodobné, že by prezident Biden poskytl významnou úlevu od sankcí bez velkých politických kompromisů a závazků k demokratickým reformám Madurova režimu. Jedním z nástrojů, který by mohl být použit jako pobídka pro větší otevřenost režimu k reformám, jsou nedávno zavedené sankce na swapy surové ropy, které režim využívá hlavně pro výrobu energie, v zemědělství, pro vodní čerpadla a veřejnou dopravu. Tuto ropy však režim často distribuuje svým ozbrojeným složkám a částečně jí hradí „lékaře“ z Kuby.

Vztahy s ostatními zeměmi:

Rusko a Čína dříve poskytovaly finanční podporu, ale ta byla v posledních letech omezena na čistě deklaratorní, za kterou musí venezuelská vláda vždy platit. O to větší podpory se venezuelskému režimu dostává na úrovni diplomatické a především vojenské a rozvědné. V posledním roce pak Venezuela patří k prioritám ruské a čínské vakcínové diplomacie, ač v případě ruských vakcín pouze ve velmi omezených počtech. Ani v příštích letech se neočekává navyšování finanční podpory ze strany těchto velmocí. Velké podpory a především obchodní vstřícnosti se dostává režimu N. Madura ze strany Íránu, který se stal hlavním mezinárodním podporovatelem režimu a posílá rafinovanou ropy ke zmírnění vážného nedostatku benzínu v zemi. Írán je také dlouhodobě zainteresován na těžbě vzácných kovů v jižních částech země.

Vztahy s EU:

Po zavedení individuálních sankcí vůči některým představitelům režimu jsou vztahy s EU v lepším případě limitované a v některých momentech vyhrocené. Poslední sankce a kritické prohlášení EU vůči režimu byly kvitovány vyhoštěním velvyslankyně EU a hrozbou o nuceném rušení Delegace a některých ze zbylých velvyslanectví. Výhradní postavení mezi členskými státy EU má Španělsko, které se snaží udržovat s režimem větší kontakty i s ohledem na některé větší finanční zájmy v zemi především ze strany společnosti Repsol a některých španělských bank.

1.3 Obyvatelstvo

Počet obyvatel a hustota zalidnění: Ve Venezuele žije podle odhadů Světové banky z roku 2019 28,5 mil. obyvatel. Ze země za posledních pět let emigrovalo odhadem 5,6 mil. a migrační tendence se během pandemie pouze krátce zastavila a již pokračuje v neztenčené míře. 86% procent emigrujících se usazuje v sousední Kolumbii a dalších zemích jižní a střední Ameriky. V roce 2021 a se změnou americké administrace se také zvyšují počty Venezuelců migrujících do USA.

Demografické složení: Největší skupinu tvoří mesticové – 51,6%, druhou největší skupinou jsou běloši 43,6%, černoši 3,7%, původní obyvatelstvo se podílí na celkovém složení 2,7% a ostatní (převážně asiáté a původně arabské obyvatelstvo) 1%

Vyznání: římsko katolické 71%, protestantské 17%, ostatní 2,7% (judaismus, buddhismus, islám, afrokubánské) a bez vyznání 9%

Úřední jazyk: španělština

2 Ekonomie

Podkapitoly:

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

2.1 Základní údaje

Po odhadovaném poklesu reálného HDP o 31% v roce 2020 (a kumulativním snížení téměř 77% od roku 2013), se v roce 2021 po dlouhé době očekává nepatrně pozitivní růst 0,7%. HDP silně koreluje s ropou, její produkcí a světovými cenami. Poté, co se v roce 2020 těžba propadla na průměrných 500 000 barelů / den - nejnižší úroveň za několik posledních desetiletí – surová výroba by se v roce 2021 mohla stabilizovat v souvislosti s obnovou globální poptávky. Schopnost národní PDVSA významněji zvýšit produkci ropy je však značně omezena vzhledem k dlouhodobě zanedbané obnově ropných plošin v zemi.

Ne-ropná ekonomika, ač minimální, v letech 2022-25 přinese mírné zisky, za předpokladu, že pokračující dolarizace bude moci nerušeně přispívat k relativní makroekonomické stabilitě. Bezprostřední výzvou by mělo být zvládnutí krize veřejného zdravotnictví způsobené dlouhodobou podfinancovaností zhoršené propuknutím pandemie. V boji proti pandemii Venezuela zaváděla nejrůznější opatření, která v poslední vlně již zcela selhala a pouze umocnila ekonomický úpadek země, a to především zdravotnického systému samotného. Zdravotnictví dlouhodobě opouštěli lékaři i zdravotní personál, ale koronavirus si vybral svoji daň i na životech mnoha zdravotníků. Režim projevuje jen malou tendenci přijmout fiskální a makroekonomické reformy, které by řešily základní příčiny hyperinflace, která zemi sužuje již několik let. Podporu režimu, ač jen málo ukotvenou formálně, získala již několik let probíhající spontánní dolarizace ekonomiky, která by mohla pomoci zmírnit inflační tlaky. Někteří analytici však již uvádí, že i v rámci dolarové pololegální ekonomiky dochází k inflaci. Mírný pokles inflace v posledních dvou letech se připisuje právě povolením dovozu zboží pro některé členy režimu a armády, kteří toto zboží dále prodávají pouze za dolary a v cenách často několikanásobných.

Údaje Mezinárodního měnového fondu naznačují, že Venezuela dosáhla v roce 2020 míru nezaměstnanosti až 58,3% a zatím si ji v roce 2021 udržuje na stejné vysoké úrovni.

Ukazatel	2018	2019	2020	2021	2022
Růst HDP (%)	-19,6	-36,8	-30,3	-3,7	7,0
HDP/obyv. (USD/PPP)	8 670,0	5 930,0	4 180,0	4 190,0	4 600,0
Inflace (%)	1 005 130,7	17 365,2	3 634,1	1 098,7	360,5
Nezaměstnanost (%)	6,9	24,0	50,3	45,5	43,1
Export zboží (mld. USD)	33,7	17,0	4,8	9,4	11,0
Import zboží (mld. USD)	12,8	6,8	7,9	8,6	9,7
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	20,9	10,2	-1,2	0,9	0,5
Průmyslová produkce (% změna)	-30,7	-28,0	-20,0	-4,0	12,0
Populace (mil.)	31,6	29,8	30,1	29,3	29,1
Konkurenceschopnost	127/140	133/141	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	7/7	7/7	7/7	7/7	N/A

Zdroj: EIU, OECD, WEF

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Očekává se však, že vysoká úroveň neefektivních běžných výdajů v kombinaci s extrémně slabým příjmem udrží i v příštích letech rozsáhlý rozpočtový deficit a poměr veřejného dluhu k HDP astronomický. Režim bude i nadále závislý na monetizaci, aby mohl financovat své deficity. Banco Central de Venezuela (BCV, centrální banka) pokračuje v tisku peněz na financování vládních rozpočtových deficitů. I když vláda dosáhla dohody s některými ze svých věřitelů (včetně Číny) o restrukturalizaci dluhových závazků tak se v letech 2021-25 stále očekává, že veřejné dluhové zatížení zůstane obrovské, zejména proto, že značné mimobilanční dluhové financování - zejména dluhové a rozvojové fondy vydané PDVSA - podhodnocuje skutečnou velikost celkových veřejných závazků. Za předpokladu, že ceny ropy zůstanou příznivé a eventuálně se začnou uvolňovat sankce USA (či se zpracovatelé budou stále více přizpůsobovat vývozním trhům mimo dosah sankcí), dá se v roce 2022 očekávat ekonomický růst. Ten je dále podmíněn zlepšením celkové situace v zemi a překonáním vážných provozních problémů společnosti PDVSA (např. potíže se získáváním zařízení pro opravy a hledáním kvalifikovaného personálu).

Veřejné finance	
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-18,8
Veřejný dluh (% HDP)	313,7
Bilance běžného účtu (mld. USD)	0,8
Daně	
PO	15 - 50%
FO	6 - 34%
DPH	základní sazba 16%

2.3 Bankovní systém

Venezuelský bankovní systém je charakteristický tím, že mu dominuje národní veřejné bankovníctví, které do června 2020 pokrylo 58,03% celkových vkladů na trhu, zatímco soukromé bankovníctví obsadilo 41,67% a zbytek v rukou mikrofinančního bankovníctví, rozvojového bankovníctví a obecních úvěrových institucí (0,30%). K červnu 2020 bylo evidováno 29 finančních institucí; 24 z nich jsou univerzální banky, 1 pouze komerční banka, 3 miliardy mikrofinančních bank a 1 obecní úvěrový institut. Sektor zaměstnával 45 638 lidí ve 3022 kancelářích a / nebo agenturách. Dosavadní hlavní bankou podle celkového podílu na trhu je Banco Central de Venezuela s 49,21%, následovaná Banesco s 8,47%, BBVA Provincial s 8,37%, Banco Mercantil s 6,65% a BOD s 5,13%.

2.4 Daňový systém

Daňový systém ve Venezuele je i nadále velmi složitý a vyžaduje rozsáhlé znalosti, zejména pokud jde o právní jistotu při výkladu daňových ustanovení a jejich obtížnost, vzhledem k rozmanitosti daní, které tento systém tvoří. Rezidentní společnosti a podniky jsou daněné v celé šíři svých příjmů včetně zahraničních, nerezidentní pak do výše svých příjmů pocházejících z Venezuely. Zahraniční firmy jsou daněny na základě příjmů své místní pobočky, ať tento pochází odkudkoli. Progresivní daňové sazby jsou 15%, 22% a 34%. Finanční instituce jsou daněné 40%. Ropné společnosti platí 50% z čistého zisku.

Daň ze zisku právnických osob: Maximální výše daně ze zisku právnických osob je stanovena na 50 % pro společnosti s čistým ziskem přes 3 000 daňových jednotek, 22 % pro společnosti se ziskem 2.000–3.000 daňových jednotek a 15 % pro společnosti se ziskem do 2.000 jednotek (daňová jednotka – Unidad Tributaria – je zákonem stanovovaná). Kromě obecné daně je společnost povinna odvádět městu, ve kterém sídlí, tzv. impuesto municipal.

Daň z příjmu fyzických osob: Maximální výše této daně je 34 % (při ročním příjmu přes 6.000 daňových jednotek), minimum je 6 % (při příjmu 1.000–1.500 daňových jednotek). Trvale bydlící (rezidenti – pobyt více než 180 dní) podléhají stejnému režimu jako místní občané, nerezidenti (do 180 dní) platí plošně daň 34 %. Některé příjmy jsou od této daně osvobozeny, např. úroky z úspor, pojistné, důchody.

Daň z kapitálových zisků: Dle daňové reformy z roku 1994 podléhají veškeré transakce na kapitálovém trhu zdanění ve výši 1 % z každého obchodu. Transakce provedené mimo kapitálový trh podléhají jinému zdanění, soukromá osoba platí 3 %, rezidentní společnost 5 % a nerezidentní zahraniční firma 50 %.

Daň z přidané hodnoty: Momentálně činí 16 %.

Dohody o zamezení dvojímú zdanění: V rámci zemí EU Venezuela podepsala tyto dohody s Itálií, Francií, Nizozemskem, Německem, Belgií, Velkou Británií, Portugalskem, Švédskem i Českou republikou.

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

Podkapitoly:

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s EU

EU je po Indii, Číně a USA čtvrtým největším obchodním partnerem Venezuely. Celkový obchod mezi EU a Venezuelou představoval v roce 2019 2,9 miliardy EUR a nejvyšší byl v roce 2012 (11,08 miliardy EUR). Během většiny uplynulého desetiletí vyvážela EU do Venezuely více, než dovezla, avšak od roku 2017 hodnota dovozu z EU do Venezuely převyšuje vývoz z EU do Venezuely s výjimkou roku 2020. V roce 2019 došlo k záporné obchodní bilanci ve výši přibližně 1,5 miliardy EUR. Obchod EU s Venezuelou je stejně jako s ostatními zeměmi a partnery ovlivněn vleklou hospodářskou krizí ve Venezuele.

Nejvýznamnější vývoz EU do Venezuely (2019) zahrnuje rafinované ropné produkty (57%), stroje a dopravní prostředky (14%) a chemikálie (9%). Venezuelský vývoz do EU je hlavně z ropy a souvisejících chemikálií (83%). Klesá také obchod se službami v EU s Venezuelou, který klesl z maximální úrovně 4 miliard EUR v roce 2012 na 1,1 miliardy EUR v roce 2018 (0,7 miliardy EUR na vývoz a 0,4 miliardy EUR na dovoz).

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z EU (mil. EUR)	614,1	695,6	707,0	N/A	N/A
Import do EU (mil. EUR)	1 643,9	2 217,5	712,5	N/A	N/A
Saldo s EU (mil. EUR)	1 029,8	1 521,8	5,5	N/A	N/A

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy s ČR

Česká republika dováží v malém množství hliník a nápoje, pod kterými se rozumí především venezuelský rum, který ještě v malém množství Venezuela produkuje. Minimální vývoz ČR do Venezuely je daný hlubokou krizí všech sektorů venezuelské ekonomiky a mizivou kupní silou resp. hyperzadlužeností země.

Obchodní výměna s ČR

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z ČR (mld. CZK)	0,0	0,0	0,1	N/A	N/A
Import do ČR (mld. CZK)	0,2	0,3	0,3	N/A	N/A
Saldo s ČR (mld. CZK)	0,1	0,3	0,3	N/A	N/A

Zdroj: ČSÚ

3.2 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

Mezi Venezuelou a EU neexistují žádná preferenční obchodní ujednání. Obchodní vztah mezi EU a Venezuelou je založen na pravidlech a clech Světové obchodní organizace (WTO).

Smlouvy s ČR

Přehled bilaterálních dohod:

- 1 Dohoda o kulturní spolupráci mezi vládou ČSSR a vládou Venezuelské republiky z 25. 10. 1983
- 1 Základní dohoda o technické spolupráci mezi vládou ČSSR a vládou Venezuelské republiky z 3. 11. 1988
- 1 Ujednání mezi vládou České a Slovenské Federativní republiky a vládou Venezuelské republiky o zrušení vízové povinnosti pro držitele diplomatických a služebních pasů sjednané výměnou nót, č. j. 448/1991 Sb., z 11. 7. 1991
- 1 Dohoda mezi ČR a Venezuelou o podpoře a vzájemné ochraně investic, č. 99/1998 Sb., podepsána v Caracasu dne 27. 4. 1995, v platnost vstoupila 23. 7. 1996
- 1 Smlouva mezi ČR a Venezuelou o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovým únikům v oblasti daní z příjmu a majetku, č. 6/1998 Sb. podepsána v Praze dne 26. 4. 1996, v platnost vstoupila 12. 11. 1997.
- 1 Memorandum o porozumění o rozvoji spolupráce v oblasti cestovního ruchu mezi Ministerstvem pro místní rozvoj ČR a Ministerstvem průmyslu a obchodu Bolívarovské republiky Venezuela, č. 128/2004 Sb. mezinárodních smluv, Praha ze 4. 11. 2002

3.3 Rozvojová spolupráce

ČR nemá s Venezuelou žádné rozpracované ani dokončené projekty rozvojové spolupráce, ani žádné v dohledné době neplánuje, Venezuela není zařazena na seznam prioritních zemí rozvojové spolupráce ČR.

Evropská komise v současné době ve Venezuele prostřednictvím Delegace EU podporuje převážně projekty v oblasti humanitární pomoci a podpory rozvoje občanské společnosti a lidských práv. V oblasti regionální spolupráce pak v oblasti celé Latinské Ameriky podporuje projekty související s programem EUROCLIMA a antidrogové politiky (program COPOLAD).

V minulosti nejlepších výsledků dosáhla podpora pozemkového registru (CARCAVEN projekt). Do geografických programů mohou zainteresované subjekty vstoupit prostřednictvím výběrových řízení publikovaných Delegací Evropské unie ve Venezuele. Do tematických programů DCI je možné vstupovat přes výběrová řízení na EuropeAid či DEU Caracas.

3.4 Perspektivní obory (MOP)

Za případné budoucí perspektivní obory (změní-li se podnikatelské klima) by bylo možno považovat rekonstrukci silniční a železniční infrastruktury, stavební průmysl, těžební průmysl, energetiku a systémy hromadné městské a příměstské dopravy. Ve státním rozpočtu jsou zahrnuty plánované investice do těchto rámcových projektů:

- 1 projekty v infrastruktuře
- 1 těžba uhlí
- 1 projekty do plynárenství
- 1 vybudování základního střediska telekomunikací
- 1 železniční systém národní dopravy včetně propojení s Kolumbií a Brazílií
- 1 stavba tří milionů obydlí pro nemajetné vrstvy

Nové možnosti pro české exporty jsou závislé na budoucím politickém vývoji v zemi. Kromě výše uvedených perspektivních možností by za standardních obchodních a platebních podmínek byly možné např. dodávky pro:

Petróleos de Venezuela (PDVSA) – možnosti vývozu bezešvých trubek na ropu a plyn, čističky průmyslových odpadů a spalovny, ropné armatury, přečerpávací stanice, vybavení opravárenských dílen aj.

Compañía Venezolana de Guayana (CVG) – dodávky strojů a zařízení pro povrchovou těžbu, manipulaci, nakládku a vykládku železné rudy a bauxitu a jejich zpracování

Státní loděnice DIANCA – vybavení doků a opravárenských dílen apod.

Za potenciálně perspektivní lze považovat i případné akvizice nových produktů českého průmyslu, zejména strojírenství a dopravních prostředků, chemických produktů, zařízení pro potravinářský zpracovatelský průmysl (linky na chov a porážku drůbeže a skotu), hotových průmyslových výrobků a spotřebního zboží apod. Je však třeba stále upozorňovat na nebezpečí vyplývající z uzavřenosti venezuelské ekonomiky, právní nejistotu a politicky plánovanou ekonomickou strukturu státních firem často vedených vojenskými generály. Důležitým aspektem je také ručení za mnoho státních půjček státními aktivy a majetkem. Rozsah a struktura těchto záruk poskytovaných největším věřitelům - Rusku a Číně, není blíže znám.

4 Kulturní a obchodní jednání

Podkapitoly:

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

4.1 Úvod

Styl a etika obchodního jednání u soukromých firem a podniků se stále více blíží standardům platným v Evropě a USA, některé zvyklosti mohou pro české podnikatele mohou působit zvláštně. Důležitá je však pro všechna jednání trpělivost a uhlazené jednání včetně velmi upraveného vzhledu.

4.2 Oslovení

S obyvateli Venezuely je výhodné komunikovat v jejich rodném a úředním jazyce, tedy španělsky. Jednání v angličtině je často možné, nicméně nikdy není tak srdečné a efektivní. Pro úspěch obchodu je absolutně nezbytná osobní přítomnost obchodníka v teritoriu, nelze očekávat uzavření obchodu faxem či e-mailem. Často je třeba několik telefonátů, e-mailů či dokonce osobních schůzek, aby bylo možné zjistit kontaktní údaje požadované osoby.

V osobním kontaktu je na úvod důležitá výměna zdvořilostních frází "Placer conocerle/ Mucho gusto" (rád Vás poznávám, těší mne). "Como le va?" (jak se máte - většinou se neočekává skutečný popis stavu obchodního partnera, ale pouze poděkování a opáčení stejnou či podobnou frází). Velký důraz je kladen na vzhled obchodního partnera. Oblečení a osobní hygiena jsou obrazem společenského postavení a úspěchu jedince. Je proto vhodné se několikrát denně převlékat a úzkostlivě dodržovat osobní hygienu.

Venezuelská španělština patří k těm hůře srozumitelným a používá mnoho regionálních výrazů. Například pravý význam slova 'mañana' znamená nejenom zítra, ale třeba i za pár let. Znatelné je to zejména u státních institucí. Vnímání času je ve Venezuele daleko volnější než je tomu v ČR či v Evropě.

Před cestou do Venezuely je proto vhodné navštívit webové stránky některých venezuelských periodik (například El Universal, El Nacional atd.) a načerpat zde aktuální informace o dění v zemi i některé lokální výrazy.

4.3 Obchodní schůzka

Venezuelci nejsou příliš dochvilní při organizaci schůzek a není neobvyklé čekat, při dochvilnosti českého partnera, i více než půl hodiny. Dochvilnost může být lepší pokud se jedná o venezuelskou pobočku nadnárodní společnosti. Obvyklá je výměna vizitek a partnera potěší, pokud je vizitka ve španělštině.

Obchodní schůzky je lépe domlouvat v pracovní době (obvykle 8 - 17h) s vyloučením pátků a dnů předcházejícím státním svátkům či obdobím delšího volna. Období vánoc a konce roku je zcela vyloučené, protože většina lidí, movitějších i méně, se snaží na období vánoc (a stejně tak velikonočního týdne) odcestovat za příbuznými, většinou do zahraničí.

Venezuelci nemají problém zahájit obchodní kontakty v rámci oslav či v restauraci, kavárně, ale ani v kanceláři. Výjimečně mohou pozvat své partnery i domů. V takovém případě je důležité dorazit na jednání minimálně s 15ti minutovým zpožděním, raději 30ti minutovým. Naopak pokud pozve Venezuelec svého obchodního partnera do své kanceláři či firmy, doporučuje se větší dochvilnosti.

Dárek je dobrý způsob, jak prolomit ledy. Dárky se obvykle na místě také otevírají. Den po pozvání na obchodní jednání, navíc spojené s

obdarováním ze strany partnera, doporučuje se zaslat následné poděkování, ideálně ručně psané.

4.4 Komunikace

Nejlépe je domlouvat obchody ve španělštině, nicméně větší či mezinárodní firmy a podniky většinou vzdělávají své zaměstnance v angličtině a schopnější obchodníci se anglicky domluví velmi dobře. Častá je i italština u potomků italských přistěhovalců. Ve státních podnicích a především na úřadech je však angličtina velmi výjimečná a nepočítá se s tím, že by se lidé nedomluvili. Doporučuje se proto pro taková jednání mít tlumočníka.

Venezuelci jednoznačně preferují osobní jednání případně telefonát, na mailly ne vždy musí reagovat.

4.5 Doporučení

Při cestě do Venezuely je nutné se vybavit trpělivostí, nicméně přes nedochvilnost jsou Venezuelci velmi komunikativní a milí lidé. V případě nutné pěší cesty po ulicích se s ohledem na vysokou kriminalitu doporučuje neprovokující oděv a celkový vzhled. Naopak na jedná je dobré být dobře oblečen a nepodcenit ani další vjemové složky vzhledu.

4.6 Státní svátky

1. leden – Nový rok

únor – karneval

březen – duben – velikonoční týden

19. duben – Počátek hnutí za nezávislost (1810)

1. květen – Svátek práce

24. červen – Den armády – výročí bitvy u Carabobo (1821)

5. červenec – Den nezávislosti (podpis Deklarace o nezávislosti 1811)

24. červenec – Narození Simóna Bolívara (1783)

3. srpen - Den státní vlajky

12. říjen – Den domorodého odporu (objevení Ameriky 1492)

25. prosinec – Vánoce

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

5.1 Vstup na trh

Obchodní výměna s Venezuelou je v současnosti omezena mnoha sankčními režimy ze strany USA. Sankce ze strany Evropské unie jsou především namířené proti jednotlivým představitelům režimu a pak na oblast obchodu se zbraněmi a speciálu obecně. Bližší specifikace vývozních omezení najdete např. na stránkách EUR-Lex.

5.1.1. Distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Prodej českých výrobků na venezuelském trhu je zásadní měrou ovlivněn současnou politickou a ekonomickou situací a devizovou politikou země (politická a právní nejistota a z toho vyplývající ekonomické následky, zdlouhavé a komplikované vyřizování dovozních povolení, certifikace a licencování dovozů, byrokracie při zahraničněobchodních operacích a odbavování zásilek aj.). Možnosti výběru distribučních kanálů nejsou omezené, možné jsou všechny formy od obchodních zástupců po přímý prodej konečnému uživateli.

Venezuelské firmy nevtáží požadavky zahraničních dodavatelů na minimální roční odběry nebo minimální roční prodeje. Doporučuje se uzavírat všechny dohody a smlouvy v písemné formě, u investičního zboží se zástavním právem – reserva de dominio.

5.1.2. Dvozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu

Pro provozování obchodní činnosti při dovozu není potřeba zvláštní oprávnění, mimo povinné registrace u finančního úřadu SENIAT, spravujícího i cla, v případě dovozní činnosti v některých oblastech je také nutná registrace u Úřadu pro normalizaci, kvalitu a míry SENCAMER. Poměrně důležitým faktorem je zvyk venezuelských společností nakupovat zboží přímo u výrobce, namísto využívání místních zprostředkovatelů. Služeb obchodních zástupců je vhodné využít u produktů jednoduchých s minimálními nároky na poprodejní služby. Zástupce si za uzavření obchodu účtuje obvyklou provizi, jejíž výše se pohybuje mezi 5 –25 %, a to podle povahy zboží a služeb a také času potřebného k zajištění obchodu. Nízká procenta provize se vyplácejí obvykle u objemově velkých dodávek zboží investičního charakteru, vyšší procenta pak u zboží kusového, převážně spotřebního a luxusního, jehož dovoz do země se však stále omezuje.

Obchod s Venezuelou je komplikován četnými administrativními překážkami. Vývoz z Venezuely je realizován registrovanými exportními firmami nebo přímo národním výrobcem. V platebním styku je doporučena formou neodvolatelný dokumentární akreditiv. Dvozní licence v případě dovozu zbraní vydává Dirección Nacional de Armas y Explosivos, Ministerio de Defensa a Ministerio de Relaciones Interiores. Doklady vyžadované při dovozu do Venezuely:

- 1 Celní prohlášení (informace o původu zboží, váha, hodnota)
- 1 Faktura
- 1 Přepavní dokumenty
- 1 Podle druhu zboží příslušné potvrzení o kvalitě
- 1 sanitární (potravin, nápoje, léky, kosmetika)
- 1 fytosanitární (rostlinné výrobky)
- 1 Dvozní licence, pokud je předepsána

Jelikož vřízení celních dokladů může být s ohledem na místní podmínky složité, je vhodné zajistit tento proces prostřednictvím

specializovaných firem (tzv. consignatarios). Domácí trh je chráněn vysokými cly v oblastech, které jsou v zemi rozvinuty. Naopak v oblastech, které není schopna pokrýt domácí produkce, jsou nulové celní sazby.

Celní správu Venezuela rozděluje tzv. mezi správu cel (provozní úroveň) a ústřední správu (úroveň regulace). Provozní úroveň, kterou tvoří sedmáct hlavních celních úřadů s příslušnými podřízenými úřady, je odpovědná za provádění percepční kontroly zboží podléhajícího prohlášení, jakož i jeho fyzického ověřování a za záležitosti týkající se likvidace a platby daně a jeho následný výběr. Regulační úroveň je tvořena národní celní správou, řídicí jednotkou, na které závisí správa tarifů, správa celních režimů, správa hodnot a správa celních kontrol. Zastřešujícím orgánem je SENIAT.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Firmy, které hodlají vstoupit na venezuelský trh, se neobejdou bez služeb místní právnícké či jiné specializované firmy, která důkladně zná domácí prostředí a je schopna zajistit základní informace v otázkách pracovního práva, daňových zákonů, pořízení nemovitostí, uzavření smlouvy s obchodním zástupcem až po kupní smlouvy na zboží i služby. Venezuelské zákony nepatří mezi jednoduché, regulované oblasti nejsou upraveny jen v zákonech, ale také v mnoha prezidentských dekretech a dalších pramenech. Je proto vhodné maximálně využívat znalostí a zkušeností místních specializovaných firem. Základní podmínkou pro založení společného podniku či zakoupení podílu (max. možno vlastnit 49 %) v podniku existujícím je registrace u CENCOEX (Centro Nacional de Comercio Exterior).

Registrace je nutná také u licencí. Joint venture a pobočky mateřské společnosti mají stejné postavení jako venezuelské firmy. Podíly jsou podmíněny majoritou pro venezuelskou stranu, tedy min. 51 %. Omezení podílů se týká i neživnostenského podnikání (advokáti, architekti, zdravotnické služby – tyto profese spadají do zákona o profesích). Podnik se musí nejprve zaregistrovat ve venezuelském obchodním rejstříku (Registro Mercantil SAREN) podáním žádosti o registraci. Musí být sepsány stanovy společnosti s uvedením jména a sídla firmy, předmětu podnikání, výše základního kapitálu a jména a sídla majitele firmy. Po registraci je nutné požádat o přidělení registračního čísla plátce daně z příjmu (tzv. RIF a NIT) na Ministerstvu financí – daňovém a celním úřadu SENIATu. U obchodního rejstříku si firma vyzvedne účetní knihy a otevře bankovní konto. U společností, jejichž předmět podnikání podléhá zvláštním zákonům, je nutná ještě registrace u dalších institucí, bankovníctví spadá pod bankovní dohled a kontrolu SUDEBAN (Superintendencia Bancaria), pojišťovny se registrují u Superintendencia de Seguros, firmy podnikající v petrochemickém průmyslu vyžadují registraci u Ministerstva energetiky a ropy a společnosti v oblasti cestovního ruchu u Corpoturismo atd. Při zakládání pobočky zahraničním investorem je k registraci třeba kopie rozhodnutí představenstva společnosti o zřízení pobočky, údaje o kapitálu, stanovách a specifických zákonech platných v zemi původu společnosti. Všechny tyto dokumenty musí být přeloženy autorizovaným překladatelem a úředně ověřeny. Právní jistota vlastnictví však není zaručena.

5.3 Marketing a komunikace

Jsou dostupné všechny formy propagace v hromadných sdělovacích prostředcích a v reklamě, jsou však finančně náročné. V zemi jsou využívány všechny formy marketingu (slosovací soutěže, systém slev a výprodejních akcí apod.). Bohužel většina hromadných sdělovacích prostředků je buď ve vlastnictví či pod dozorem režimu a propagace v těchto médiích může být u části zákazníků kontraproduktivní. Reklamních agentur či kanceláří věnujících se propagaci rapidně ubylo a v některých částech země vymizely zcela.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Venezuela má širokou legislativu k ochraně práv duševního vlastnictví, zejména práv autorských a práv průmyslového vlastnictví, jejich uplatňování v praxi je však problematické.

Zákony a mezinárodní dohody, které oblasti ochrany duševního vlastnictví upravují, jsou zakotveny v následující legislativě:

- 1 Rozhodnutí č. 344 o průmyslovém vlastnictví Dohody z Cartageny (1993)
- 1 Rezoluce o Rozhodnutí č. 313 této Dohody z Cartageny
- 1 Rozhodnutí č. 345 cartagenské dohody o společném režimu ochrany práv o rostlinných druzích (1993)
- 1 Rozhodnutí č. 351 Cartagenské dohody o společném režimu autorských práv
- 1 Zákon o průmyslovém vlastnictví (1955) – v revizi
- 1 Zákon o autorských právech (1993)
- 1 Dohoda o aspektech práv duševního vlastnictví související s obchodem (ADPIC) OMC
- 1 Pařížská dohoda o ochraně průmyslového vlastnictví
- 1 Bernská dohoda o ochraně literárních děl
- 1 Univerzální dohoda o autorských právech

- 1 Ženevská dohoda o fonogramech aj.

Ve smyslu těchto zákonů a zákonných rozhodnutí je stanovena ochrana patentů na 20 let a využívá se kritérium ochrany značky. Je možno patentovat farmaceutické a potravinářské produkty, nápoje, biotechnologické procesy, živočišné druhy, rostlinné druhy aj. Správa těchto práv k vlastnictví je regulována autonomní registrační službou průmyslového vlastnictví – SARPI (Servicio Autónomo de Registro de la Propiedad Industrial) u Ministerstva průmyslu a obchodu.

Patenty a vynálezy pokrývají tyto segmenty:

- 1 Oblast technologie – užité modely, průmyslové vzory, průmyslová tajemství
- 1 Oblasti obchodu – ochranné známky, obchodní jména, komerční loga, popis původu.

5.5 Trh veřejných zakázek

V zemi je v platnosti Zákon o soutěžích (Ley de Licitaciones), který umožňuje participovat ve veřejných soutěžích jak národním, tak mezinárodním společností. Výsledky soutěže a následné kontraktace musí být avizovány Národní kontraktační službě (Servicio Nacional de Contrataciones) zřízené u Ministerstva obchodu. Jedním z hlavních problémů, podle zprávy Transparency International (TI), je však značné množství výjimek z tohoto zákona, které umožňují přímé nákupy. Dle TI se takto přímými nákupy realizuje cca 95 % všech kontraktů, zatímco pouhých 5 % konkurzem. Neočekává se, že by v budoucnu došlo k nějakým konstruktivním zásahům ze strany vlády. Na veřejné zakázky mohou být vypisovány veřejné národní nebo mezinárodní soutěže, v závislosti na odvětví národního hospodářství, pro které jsou určeny. Obvyklá a v současnosti převládající je však forma přímých nákupů strojů a zařízení pro celá průmyslová odvětví, a to na základě politického rozhodnutí prezidenta (viz uzavřené rámcové dohody Venezuely s Íránem, Čínou, Běloruskem, Ruskem, Argentinou aj.).

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Pro řešení obchodních sporů ve Venezuele je povinnost použít služeb místních advokátních kanceláří pro další arbitrážní nebo soudní řízení. Je možnost urovnání sporu formou smířčího jednání.

Obecně nepříznivá situace v politické a ekonomické oblasti ve Venezuele se logicky promítá i do sociální oblasti, včetně osobních projevů venezuelských občanů a obchodních partnerů. Je patrný určitý posun v jejich přístupu k obchodním partnerům, především dříve nepřilíh typická obezřetnost při nově navazovaných kontaktech, nebývalé vysoká nedůvěra a opatrnost. V některých případech se mohou projevit následky určité šikany, která venezuelské firmě snižuje platební schopnost, nejčastěji při náhlém odejmutí dovozních licencí nebo nepřidělení devizových prostředků na dovozy.

Investice ve Venezuele jsou velkým rizikem, stejně jako zajištění jejich návratnosti, repatriace zisků, dividend apod. v důsledku stále se prohlubujícího nedostatku deviz. Vláda prosazuje politiku dovozu technologií, které musí zůstat v zemi. Z toho vyplývají rizika zajištění plateb takovýchto dodávek. Vývozu i dovozu jsou kladeny administrativní diskriminační překážky. Neexistuje volný prodej a pohyb deviz a jakékoliv obchodní transakce jsou rizikové a nestandardní. V platebním styku je nejvýhodnější tam, kde to jednotlivé obchodní případy dovolí, požadovat platbu předem. Nicméně obvyklou a nejpoužívanější formou je dokumentární akreditiv. Doporučuje se vyšší forma platebního zajištění, a to akreditiv neodvolatelný a potvrzený.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Víza, režim vstupu, přihlašovací povinnost:

Česká republika byla zařazena do seznamu zemí, jejichž občané nemusí mít turistické vízum ke vstupu do země. Vstup je umožněn na základě pasu platného alespoň 6 dalších měsíců. Během pobytu v zemi nemůže turista vykonávat výdělečnou činnost a může být na území Venezuely maximálně 90 dnů.

Pro jiné typy pobytů se vyžaduje vízum:

tzv. Simple Transeúnte – vstup za jiným než turistickým účelem. Patří sem:

- 1 Transeúnte de negocios (TR-N) – vstup za obchodním účelem, což je nutno doložit, pobyt do 180 dní u jednoho vstupu, do 90 dnů v případě múltiple;
- 1 Transeúnte inversionista (TR-I) – pro zahraniční investory registrované ve Venezuele u úřadu SIEIX (dohled nad zahraničními

- investicemi), platnost 3 roky, múltiple vstup;
- 1 Transeúnte empresario industrial (TR-E-I) – pro podnikatele, jejichž zahraniční firma má ve Venezuele pobočku, vízum je múltiple s platností 2 roky;
  - 1 Transeúnte familiar venezolano (TR-FV) – pro vstup příbuzných venezuelských občanů (manželů - svatba se odehrála v cizině) za účelem další legalizace pobytu ve Venezuele;
  - 1 Transeúnte rentista (TR-RE) – pro cizí důchodce, kteří tráví část roku ve Venezuele (musí prokázat měsíční rentu 1 200 USD a 500 USD na každou další osobu ve společné domácnosti, vízum je na 1 rok pobytu (prodloužitelné), múltiple;
  - 1 Transeúnte empleado doméstico (TR-ED) – pouze pro domácí zaměstnance venezuelských diplomatů;
  - 1 Transeúnte estudiante (TR-E) – pro vstup za studijním účelem (nutno doložit), vízum je na 1 rok pobytu s možností prodloužení na cizinecké policii (DEX), múltiple; • Transeúnte religioso (TR-REL) – pro vstup za náboženskými (např. poutními) účely, je nutno mít autorizaci ministerstva vnitra a spravedlnosti pro aktivity příslušné církve či sekty, vízum má platnost 1 rok, múltiple;
  - 1 Transeúnte reingreso (TR-RI) – pro návrat cizinců, kteří zemi opustili v průběhu řízení o rezidenci (při návratu na turistické vízum by tyto osoby přišly o dosud akumulovaný čas bez opuštění země předepsaný k udělení rezidence), platnost je 6 měsíců, pouze pro 1 vstup + reingreso Covid-19
  - 1 Transeúnte laboral (TR-L) – nevydává konzulát, k jeho udělení je nutná autorizace cizinecké policie DEX, je udělováno osobám za účelem zaměstnání ve Venezuele (nutno prokázat, že osoba je specialistou, který není v zemi k dispozici aby byl chráněn místní pracovní trh před levnými silami ze zahraničí); netýká se mezinárodních umělců;
  - 1 Transeúnte familiar (TR-F) – pro příbuzné nositele některého z ostatních víz Transeúnte, uděluje se vízum stejných charakteristik;

Nositelům víza Transeúnte může být udělen místní identifikační průkaz (Cédula de Identidad) úřadem ONI-DEX (cizinecká policie a identifikace občanů) Ministerstva vnitra a spravedlnosti. Bez tohoto průkazu si cizinci nemohou v zemi zřizovat bankovní konta, která jsou zcela nezbytná při zahajování podnikání ve Venezuele.

Visa de cortesía – týká se umělců k účasti na události mezinárodního charakteru, generální ředitelství konzulárních záležitostí místního ministerstva zahraničí autorizuje konzulát k vydání tohoto víza. Přejícná víza (obchodní, studentské, pracovní, doprovodné) vydává úřad Ministerstva vnitra Dirección de Extranjería DEX. Je nutno si je vyžádat v oddělení odpovídajícím druhu víza na adrese: Ministerio de Relaciones Interiores, Dirección General Sectorial de Extranjería, Edificio ONI-DEX. Odpověď lze očekávat cca za 15 pracovních dní.

Přihlašovací povinnost cizinců na území Venezuely není zavedena.

Dovoz neobchodního zboží pro osobní spotřebu je osvobozen od celních poplatků. Zastupitelské úřady Venezuely v zahraničí někdy požadují při žádosti o vízum doložit solventnost žadatele. Požadavek prokazovat zajištění finančních prostředků pro pobyt ve Venezuele je zahrnut v požadavcích k žádostem o vízum a prokazuje se formou bankovní reference. Z důvodů bezpečnostních i kvůli devizovým restrikcím se nedoporučuje přivážet větší množství hotovosti. Pokud není výpadek proudu, které jsou velmi časté a dlouhodobé, je možné platit kartami. S ohledem na čtyřmístné hodnoty inflace není možné většinou ani nákup hradit hotově, protože velké množství místní měny není ani dostupné, ani reálné nosit při sobě. Častá je proto platba v dolarech, na které však často prodejce nemá nebo nechce vracet zpět "drobné". Zboží se tak velmi často značně prodraží. Mnoho obchodů již místní měnu (VEF) ani nepřijímá. Režim platby v dolarech toleruje, ale nijak neupravuje.

Dálniční poplatky se vybírají pouze v některých federálních státech. Hotelové sazby se platí v místní měně. Za jednu noc v bezpečných hotelích se ceny mohou pohybovat od 200 do 400 USD (v závislosti na směnném kurzu), avšak hotely by neměly přijímat cizí měnu, což se ale může v poslední době měnit. Levná ubytovací zařízení nejsou zárukou bezpečnosti.

Není možno cestovat pouze s kopií dokladu. Cizinci musí mít neustále s sebou platný pas. Žádné fotokopie dokumentů nejsou místní policií ani jinými úřady akceptovány.

V zemi je vysoká kriminalita, jejíž závažnost a intenzita stále roste. Kromě častých drobných krádeží roste počet ozbrojených přepadení, únosů a vražd, a to i ve dne. V případě okradení či jiného postižení je nutno se nejprve obrátit na policii a sepsat protokol. Během pobytu v Caracasu se zásadně nedoporučuje pohybovat se pěšky po městě po setmění. Není vhodná návštěva okrajových čtvrtí Caracasu, tzv. „ranchitos“, které nemonitoruje ani místní policie. S ohledem na špatnou bezpečnostní situaci na hranici mezi Venezuelou a Kolumbií se nedoporučuje cestovat do pohraničních venezuelských oblastí Zulia, Táchira, Amazonas a především Apure.

Roční období: doba sucha – listopad až duben; doba dešťů – květen až říjen. Se změnou klimatu však nejsou období vždy takto pravidelná.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Ve Venezuele není zákaz zaměstnávání cizinců, podle zákona je však nutno dodržovat poměr jednoho zahraničního pracovníka na 10 místních zaměstnanců. Pracovní poměr je upraven Zákoníkem práce, který stanoví veškerá práva a povinnosti pracovníků ve vztahu k zaměstnavateli a je ve volnosti výkladu velmi komplikovaný. Při uzavírání pracovního poměru se doporučuje využít služeb advokátních kanceláří specializovaných na zaměstnanecké právo. Cizinci mají stejná práva vyplývající z pracovního poměru jako místní zaměstnanci. Minimální mzdu režim navyšuje každoročně, nicméně se ve státním sektoru momentálně pohybuje v místní měně na úrovni 2 USD měsíčně.

Zdravotní péče pro české občany a občany EU na odpovídající úrovni je poskytována soukromými zařízeními a je třeba ji platit předem.

Soukromých zařízení však ubývá. Pokud zraněný nebo nemocný nemá u sebe hotovost v dolarech či platnou mezinárodní kreditní kartu, nebývá ošetřen ani v případě ohrožení života. Státní zdravotnictví je dlouhodobě na nízké úrovni a vzhledem k odchodu kvalifikovaných lékařů, akutnímu nedostatku léčiv či několikaměsíčnímu čekání na bezplatné ošetření je českým občanům jednoznačně doporučováno obracet se na soukromý sektor. I ten se však vzhledem k hluboké politické a ekonomické krizi potýká s nedostatkem materiálu i personálu. Ve státním zdravotnictví pracuje (podle údajů vlády) tisíce kubánských lékařů, kteří však často neabsolvovali delší než tříleté studium. Před cestou je tedy třeba uzavřít kvalitní zdravotní pojištění a zjistit, jak postupovat v případě úrazu.

Pandemická situace zdravotnickou krizi dále prohloubila a několik set zdravotníků za ni zaplatilo životem. Také vybavení státních zařízení hygienickými prostředky je velmi špatné s ohledem na chybějící finance ve zdravotnictví a faktu, že malá humanitární pomoc (režim nepouští do země velké množství mezinárodní pomoci) je často rozebrána představiteli režimu či armádními představiteli.

5.9 Veletrhy a akce

Venezuela není zemí s tradicí mezinárodních a národních veletrhů a výstav, jsou organizovány pouze některé ojedinělé specializované oborové výstavy v regionálním měřítku.

Za nejvýznamnější lze považovat:

- 1 květen: Día de Comercio (Národní kongres obchodníků)
- 1 červen: Día de Industrias (Národní podnikatelský kongres)
- 1 září: Mezinárodní průmyslový veletrh ve Valencii, Mezinárodní veletrh v Puerto Ordaz
- 1 říjen: Mezinárodní veletrh cestovního ruchu.

V současné době se kvůli opatřením vzhledem k pandemii COVID19 nepořádají žádné akce a není jasné, které z těch pravidelně konaných budou obnoveny.

6 Kontakty

Podkapitoly:

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

1) Velvyslanectví ČR v Kolumbii

EMBAJADA DE LA REPÚBLICA CHECA

Adresa: Calle 98 No. 9A – 41, oficina 602 (Edificio AB Proyectos), Bogotá, Colombia

telefon: +57-1-742 9142, 742 9143, 745 1938;

nouzová linka: 0057-3673296

fax: 0057-1-742 9164

web: www.mzv.cz/bogota

facebook: <https://www.facebook.com/embajada.checa.bogota>

e-mail: bogota@embassy.mzv.cz

e-mail konzulárního oddělení: consulate_bogota@mzv.cz

2) CzechTrade Mexico City

Adresa: Lago Alberto 375, Anáhuac I Secc, Miguel Hidalgo, Ciudad de México, México

telefon: +52 55 8218 3517 (mobil)

e-mail: tereza.vitkova@czechtrade.cz

web: www.czechtrade.cz; www.czechtrade-mexico.com.mx

3) Delegation Evropské unie ve Venezuele

Adresa: Edificio Centro Bancaribe, Piso 2 Avda. Principal de Las Mercedes con intersección Calle París Urb. Las Mercedes Caracas, Venezuela

telefon: + 58 212 8210 600

Email: Delegation-Venezuela@eeas.europa.eu

web: eeas.europa.eu/delegations/venezuela_es

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

- 1 Pohotovost: 911
- 1 Movistar *1
- 1 Movilnet *911

- 1 Digitel *112
- 1 Emergencias Bolívar 171; (0286) 713-0279

Policie:

- 1 Metropolitana 564-3786; 862-5871 862-5872
- 1 Baruta 943-2855
- 1 Chacao 264-1784
- 1 Sucre 242-2111 ; 2211; 5920
- 1 CICPC 508-4210; 4204
- 1 Cuerpo Técnico de Policía Judicial 571-3533; 3844; 3266
- 1 PoliMiranda 364-3471
- 1 PoliSur (Mcpo. San Francisco, Zulia) (0261) 731-4777

Ambulance a záchranáři:

- 1 Servicio Ambulancias Metropolitano 545-4545; 545-4655
- 1 Ambulancias Silva 953-4822
- 1 DEL ESTE tel.: +58-212-265 02 51, 267 65 29, 265 07 50
- 1 AEROAMBULANCIA tel.: 0058-212-993 25 41
- 1 Socorristas Cruz Roja 571-4713
- 1 Cuerpo de emergencias, rescate y transmisiones 545-4747
- 1 Protección Civil o-800-558842; 631-8602; 631-9058

Hasiči:

- 1 BOMBEROS CARACAS D.F. tel.: 911
- 1 Metropolitanos 545-7765 ; 545-8053; 545-0331; 545-4545; 542-2321; 577-9209; 542-0066; 542-2512
- 1 Aeronáuticos – La Carlota 993-2973; 2580
- 1 Aeronáuticos – Maiquetía 303-1405; 1306; 1407
- 1 Aeronáuticos – La Chinita (0261) 735-1045
- 1 Marítimos 332-2165

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

Viceprezidentský úřad <http://vicepresidencia.gob.ve/>

Národní shromáždění <http://www.asambleanacional.gob.ve/> <https://www.asambleanacionalvenezuela.org/>

Centrální banka Banco Central de Venezuela <http://www.bcv.org.ve/>

Ministerstvo ekonomiky a financí <http://www.mppef.gob.ve/>

Ministerstvo ropy <http://www.minpet.gob.ve/index.php/es-es/>

Ministerstvo průmyslu <http://www.mppi.gob.ve>

Finanční a celní úřad http://declaraciones.seniat.gob.ve/portal/page/portal/PORTAL_SENIAT

Federace obchodních komor <https://www.fedecamaras.org.ve/>

Národní centrum vnějšího obchodu <http://www.cencoex.gob.ve/usuarios-registrados>

Venezuelská konfederace průmyslu <https://www.conindustria.org/>

Státní ropná společnost (propojená s Ministerstvem ropy) <http://www.pdvs.com/index.php?lang=es>